

Proč se nechat očkovat ?

V poslední době se v médiích objevují tvrzení popírající podstatu povinného očkování, hovoří dokonce o jeho škodlivosti. Ministerstvo zdravotnictví tedy považuje za podstatné tyto nepodložené a často velmi hrubě zkreslené informace uvést na pravou míru.

Česká republika se řadí mezi světovou špičku v oblasti proočkovanosti populace. Díky tomu se u nás již několik desítek let neobjevují nebezpečné a život ohrožující nemoci. Tento stav ovšem není neměnný. Dokazují to mimo jiné příklady z řady evropských zemí. Snížení úrovně tzv. kolektivní imunity, která je důsledkem vysoké míry proočkovanosti v populaci, s sebou může přinášet infekce, které jsou považovány laickou veřejností za vymýcené. Jako příklad z posledních let může posloužit sousední Německo, kde propukla v roce 2009 epidemie spalniček, při níž onemocnělo 1 200 dětí. V té době přitom bylo u našeho souseda proti této nemoci očkováno 91 % lidí, tedy bezpochyby velká (ovšem nikoli dostačující) část populace. Před dvěma lety se s mnohem rozsáhlejší epidemií spalniček potýkala také Francie. Zde při velmi obdobné proočkovanosti populace onemocnělo touto chorobou 10 000 lidí, dva z pacientů nemoci podlehl. Tyto příklady snad dostatečně dokazují fakt, že očkování má smysl a že riziko nákazy nemocí, o nichž si myslíme, že se vyskytují už jen na stránkách učebnic, stále trvá.

Lékařská věda dnes nezná modernější a účinnější nástroj proti nebezpečným nemocem, než je očkování. Jedná se navíc o nástroj bezpečný. Vakcíny jsou podrobovány mnohem přísnějším kontrolám, než jaké probíhaly v době našich rodičů. Než se vakcína dostane na trh, je prověřována hned ve třech fázích klinického hodnocení, a to jak na evropské, tak i světové úrovni. Všechny nežádoucí účinky, tedy i ty v zanedbatelné pravděpodobnosti výskytu, jsou plně prezentovány. Rozhodně se musím ohradit vůči tvrzení, že by o těchto skutečnostech nebyla informována lékařská veřejnost. Ta si nakonec výčet vedlejších účinků může přečíst na příbalovém letáku stejně jako veřejnost laická. Účinky jsou to v naprosté většině případů velmi mírné a krátkodobé - jedná se například o zarudnutí či bolest v místě vpichu, očkovaný může případně dostat horečku. Každý lékař také pochopitelně vyhodnocuje aktuální zdravotní stav pacienta a očkování odkládá v případech, kdy není vhodné (například při akutním horečnatém onemocnění). Naopak lehké nachlazení či mírné projevy sezónní alergie nejsou překážkou.

Z kategorie mýtů jsou pak tvrzení o poškození organismu, která by měla být způsobena přítomností hliníku v očkovacích vakcínách. Zastánci těchto dezinformací pravděpodobně vychází z mylné studie britského lékaře Andrewa Wakefielda z roku 1998. Tento lékař, který vinil některé vakcíny z vyvolání autismu, byl mimochodem kvůli svému pochybení vyřazen z registru lékařů ve Velké Británii. Nic na tom nemění fakt, že po očkování může dojít k nežádoucí reakci a jsou případy uznaných odškodnění. Žádná léčivý přípravek, tedy ani vakcína není 100 % bezpečný.

Na druhé straně existují obecně uznávané a vědecky doložené studie, které nenašly důkaz, že by hlinité soli ve vakcínách způsobovaly nějaké závažné nebo dlouhotrvající reakce. Ve vakcínách jich je dnes čtyřikrát méně, než se užívalo dříve, například v době očkování rodičů dnešních dětí. Použitá sůl je navíc ve vodě nerozpustná, jen část proniká do krve a je po té postupně odbourávána a vylučována.

Odmítání očkování je popírání smyslu předcházení vzniku nemoci a spoléhání se na mírný průběh nebo zázračnou léčbu. Jak již bylo řečeno v úvodu, v zemích, kde proočkovanost klesla, se již téměř vymýcené nemoci začaly znovu objevovat. Některé z nich, jako například spalničky a s nimi spojená pneumonie či encefalitida, ohrožují životy. Naprosto bez nadsázky lze tedy říci, že očkováním chráníme životy svých dětí i životy své. Očkování dokáže ochránit malé děti před nemocemi, se kterými by jejich imunitní systém ještě neuměl bojovat. Jedná se o tak účinný nástroj, že některé vakcíny ochrání až 99 osob ze 100. Pokud bychom od očkování upouštěli, nepovede to k ničemu dobrému. Naším dětem tím život kvalitnějším neučiníme, naopak je vystavíme riziku, že se v budoucnu budou potýkat s chorobami velmi závažnými.

Profesor Roman Chlíbač, vedoucí katedry epidemiologie Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany

Salve. Dr. Langer